

Brief portefeuillehouder aan de leden van de Commissie Ruimte

Ons kenmerk
BSD/2019.43

TON

Paraaf

Onderwerp	verduurzamen gemeentelijk vastgoed	
Aard van de behandeling	Hamerstukkenlijst	Paraaf Notulist
Datum collegebehandeling		
Samenvatting	Het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed heeft in 2018 enkele verduurzaamde objecten opgeleverd en voor de periode 2019-2020 zijn diverse objecten geselecteerd voor uitvoering. In dit kader treft u bijgaande de definities rond de verduurzamingsopgave, een overzicht van vastgoedobjecten en maatregelen daarvoor en de wijze waarop zittende huurders worden betrokken in het proces.	
Door het college te nemen besluit	In te stemmen met de conceptbrief	
Financiële/fiscale consequenties	n.v.t.	Paraaf BSD/Fin
Juridische consequenties	n.v.t.	Paraaf BSD/JZ
Gevolgde procedure / gepleegde afstemming	n.v.t.	
Samenhang andere voorstellen / gevolgd inspraakproces	n.v.t.	
Communicatie / verdere procedure	n.v.t.	
Persbericht	☐ Ja	☒ Nee

Adres	Aan de leden van de Commissie Ruimte		
Bijzonderheden verzending	☒ Normaal	☐ Uiterlijk	☐ Precies op
Titels bijlagen (4)	bijlage 1 - Definitie energietransitie bijlage 2 - Verduurzaamd Vastgoed in eigendom Gemeente Den Haag bijlage 3 - Te verduurzamen vastgoed in eigendom Gemeente Den Haag bijlage 4 - werkwijze omgaan met huurders bij verduurzaming		
Opsteller	M. Beste	(070) 353 25 81 marc.beste@denhaag.nl	
Opmerkingen opsteller	--		
Verantwoordelijke dienst en portefeuillehouder	Paraaf BSD		
Besluit College	☐ Conform	☐ Na aanpassing akkoord	☐ Aanhouden
Opmerkingen tijdens behandeling			

000

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de leden van de Commissie Ruimte

Ons kenmerk
BSD/2019.43
RIS000000
Contactpersoon
M. Beste
Dienst
Centrale Vastgoedorganisatie
Afdeling
Technisch Beheer en Realisatie
Telefoonnummer
(070) 353 25 81
E-mailadres
marc.beste@denhaag.nl
Aantal bijlagen
4

Datum

Onderwerp
verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Geachte voorzitter,

In de vergadering van de Commissie Ruimte d.d. 9 januari 2019 zijn de volgende vragen aan de orde gekomen over het verduurzamen van het vastgoed in bezit van de gemeente:

- Welke definities zijn relevant voor de energie transitie en verduurzaming?
- Welke panden zijn met welke maatregelen verduurzaamd in het jaar 2018 en welke panden staan op het programma voor de jaren 2019 en 2020?
- Op welke wijze worden huurders en gebruikers betrokken bij de uit te voeren maatregelen?

Met deze brief voorzie ik u van mijn antwoorden op deze vragen.

Definities energietransitie en verduurzaming

Er zijn veel definities rond de energie transitie- en verduurzamingsopgave. In "bijlage 1 - Definities energietransitie" zijn de meest relevante definities en kenmerken voor de opgave in deze stad opgenomen.

Verduurzaamd in 2018, te verduurzamen in 2019 en 2020

Om snel tot concrete uitvoering van verduurzamingsmaatregelen te komen, zijn de panden geïnventariseerd waar de gemeente zelf gebruik van maakt, aangevuld met een selectie uit de verhuurde panden waarbij grote reguliere onderhoudswerkzaamheden al op korte termijn zijn ingepland. Voor al deze panden is een "maatwerkadvies" opgesteld waarbij voor verschillende maatregelen is berekend tot welke CO²-reductie deze zullen leiden en voor welke kosten. Met in achtneming van het beschikbare budget zijn die maatregelen gekozen die de meeste CO²-reductie per euro opleveren. Per pand kunnen dat overigens verschillende maatregelen zijn.

De panden en gerealiseerde maatregelen die aan bod zijn gekomen in 2018 zijn opgenomen als bijlage bij deze brief (bijlage 2 - Verduurzaamd Vastgoed in eigendom Gemeente Den Haag).

Voor het lopend jaar en 2020 is de voorbereiding, of uitvoering gestart voor nog eens 60 panden (bijlage 3 - Te verduurzamen vastgoed in eigendom Gemeente Den Haag).

Van de gerealiseerde werkzaamheden in 2018 laten bijvoorbeeld de educatieve daktuinen met zonnepanelen op het Museon zien wat er mogelijk is op het gebied van groene daken. De geplaatste zonnepanelen op daken van theater De Nieuwe Regentes en het Paard zijn voorbeelden van bewonersparticipatie via energiecoöperaties. De diverse verduurzamingsmaatregelen die de gemeente gaat doorvoeren de komende jaren zijn vooral zichtbaar in panden zoals het Stadhuis, het Stadsdeelkantoor Laak of de diverse stadsboerderijen. Gebouwen die de Hagenaar van oudsher met de gemeente associeert.

Werkwijze omgang met huurders bij verduurzaming

Om het proces van verduurzamen succesvol te laten verlopen is de inzet van de gemeentelijke organisatie en de betrokken marktpartijen noodzakelijk. De medewerking en het enthousiasme van onze gebruikers is daarbij essentieel voor het behalen van optimale resultaten. Daarom is het van groot belang de huurders/gebruikers mee te nemen in de processtappen. Daartoe is een werkwijze opgesteld waar nu al mee gewerkt wordt. Zo weten huurders wat er van hen verwacht wordt en wat zij van de gemeente kunnen verwachten. De ervaringen met deze aanpak zijn positief. (bijlage 4 - werkwijze omgaan met huurders bij verduurzaming).

Met vriendelijke groet,
de wethouder van Duurzaamheid en Energietransitie
Liesbeth van Tongeren